

การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2
The Curriculum Administration Strategies on Thai Language Learning Area of
Junior High School under Thailand Education 4.0 for Pansuksongkhro 2 School

ศุภวิชญ์ ไชยมงคล

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ เวชชะ

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระร่วม อาจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียน ผ่านศึกสงเคราะห์ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอน 7 คน ผู้เรียน 24 คน ผู้ปกครอง 24 คน ชุมชน 5 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 9 คน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ 6 คน ทั้งหมด 76 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถาม การระดมสมอง และการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้สนทนากลุ่มในการกำหนดแผนงานโครงการการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นยุทธศาสตร์ในการกำหนดแผนงาน โครงการ เพื่อขับเคลื่อนการบริหารหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 คือ 1) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) โครงการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) โครงการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 5) โครงการประกันคุณภาพการศึกษา 6) โครงการพัฒนาครูและบุคลากรสู่มืออาชีพ 7) โครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเครือข่ายโรงเรียน 8) โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน 9) โครงการนิเทศการสอน

Abstract

The aim of this study was to develop effective curriculum administration strategies on Thai language learning area of junior high school under Thailand Education 4.0 for Pansuksongkhro 2 School. The samples were 76 participants that involved 1 school administrator, 7 teachers, 24 students, 24 parents, 5 community members, 9 school committees, 6 curriculum and academic affairs committees. The research instruments were questionnaire, brainstorming, and focus-group discussion. The data was analyzed for mean and standard deviation.

The results showed that:

The focus-group discussion with stakeholders revealed the outcome for curriculum administration strategies on Thai language learning area of junior high school under Thailand Education 4.0 for Pansuksongkhro 2 School. The school should develop the action plan for curriculum administration strategies covering vision, mission, goals, and strategic issues in formulating the action plan and projects in mobilizing the curriculum administration of Thai language learning area for Thailand Education 4.0 for Pansuksongkhro 2 School. The school should implement the following projects: 1) Development of student-centered instruction using information technology 2) Improvement of Thai language learning achievement using information technology 3) Promotion of desirable characteristics in compliance with basic education curriculum using information technology 4) Curriculum development for Thailand Education 4.0 5) Educational quality assurance program 6) Developing professional teacher and personnel 7) School networks exchange program 8) Information system for instruction 9) Instructional supervision.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีรวมถึงการเป็นโลกดิจิทัล ที่ข้อมูลในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศเกิดการเปลี่ยนแปลง เชื่อมต่อกันอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทำให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลก ต้องเตรียมการวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศ เพื่อเตรียมการรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคเทคโนโลยีดิจิทัลที่กำลังเกิดขึ้น (วิชยานนท์ สุทธิโส, 2559 : 1)การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศ เมื่อประเทศไทยลงทุนกับการจัดการศึกษาสูงมาอย่างต่อเนื่อง แต่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับคุณภาพการศึกษาไทยยังไม่มีประสิทธิภาพ จากรายงานผลของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เปรียบเทียบสมรรถนะในการแข่งขัน ที่สะท้อนให้เห็นถึงสถานภาพของประเทศไทยในเวทีระดับนานาชาติ ประเทศต่างๆรวม 61 ประเทศ พบว่าความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทย ปี 2559 ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยอยู่ในอันดับรั้งท้าย โดยประเทศไทยอยู่ในอันดับ 52 ลดลง 4 อันดับจาก

ปี 2558 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559 : ค) จากผลการจัดอันดับนี้ทำให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของยังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานสากลได้

ความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในศตวรรษที่ 21 ทำให้การจัดการศึกษาในยุคนี้จำเป็นต้องมีความแตกต่างจากในยุคที่ผ่านมาเพื่อการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ และสิ่งสำคัญที่จะต้องมีการนำไปจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (วารุวัต สองเมือง, 2560 : <https://deepsouthwatch.org/th/node/8009>) คือ 1) การจัดการความรู้ในองค์กร 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง 3) การทำงานอย่างเป็นเครือข่าย 4. ทำงานร่วมกับสถานประกอบการเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้พร้อม วิชาภาษาไทยถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการเริ่มต้นพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ครูภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและพัฒนา ทักษะ การคิดให้แก่ผู้เรียนไปสู่ระดับการคิดขั้นสูง ทักษะการคิดขั้นสูงที่ผู้เรียนพึงมี (ณัฐกิตติ์ นานา, 2558 : 1) สำหรับการสอนภาษาไทยนั้น ไม่ว่าจะสังคมโลกจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางอย่างไรก็ตาม กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยก็ยังคงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในด้านของการสื่อสาร การฟัง พูด อ่าน เขียน ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้เขียนจะได้นำเสนอรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยในสาระการเรียนรู้ต่างๆ โดยใช้บันได 5 ขั้น 1. การตั้งคำถาม 2.การสืบค้นหาข้อมูล 3.การสร้างความรู้ 4.การสื่อสาร 5.การบริการสังคม) ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 (วุฒิพงษ์ คำเนตร, 2558 : 1 – 2) แต่ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพนั้นมาจากผู้บริหารที่เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา

ตามที่โรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 ได้ประกาศใช้หลักสูตร โรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 พุทธศักราช 2561 โดยเริ่มใช้หลักสูตรดังกล่าวกับนักเรียนทุกระดับชั้นในปีการศึกษา 2561 เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หน้าที่พลเมือง การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามคำสั่ง สพฐ. ที่ 1239/60 และ ประกาศ สพฐ.ลงวันที่ 8 มกราคม 2561 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว (โรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2, 2561 : 1) แต่หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 ยังไม่ได้รับการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 และผลคะแนนข้อสอบกลาง วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 2 ปีการศึกษา 2558 – 2560 รวมเฉลี่ย 53.35 อยู่ในเกณฑ์ ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ ผลคะแนน O – NET วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 เมื่อเทียบกับระดับประเทศ ปีการศึกษา 2558 – 2560 รวมเฉลี่ยที่ 41.06 ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 45.76 (โรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2, 18 – 23)ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหาร และการจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0

คำถามการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 ดังนี้

1. การบริหารและการจัดการหลักสูตร มีสภาพเป็นอย่างไร
2. มีเหตุปัจจัยสำคัญใดบ้างที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตร

3. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการหลักสูตร ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ควรเป็นอย่างไร

4. ยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรและการจัดการหลักสูตร ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ควรเป็นอย่างไรจึงจะทำให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียน ผ่านศึกสงเคราะห์ 2

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ด้านความรู้

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับ คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหาร และการจัดการหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2

2. ด้านการนำไปใช้

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ในการสร้างความตระหนักให้กับ ครู ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน การจัดการองค์กร และการจัดสรรงบประมาณ ในการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

1.1 การศึกษาสภาพการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1.1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1.2 หลักการบริหารและการจัดการหลักสูตร

1.1.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 เหตุปัจจัยสำคัญใดบ้างที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตร

1.2.1 เหตุปัจจัยที่สนับสนุนการบริหารและการจัดการหลักสูตร

1.2.2 เหตุปัจจัยที่ฉุดรั้งการบริหารและการจัดการหลักสูตร

1.3 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการหลักสูตร

1.3.1 คุณภาพของผู้เรียน

1.3.2 หลักการบริหารและการจัดการหลักสูตร

1.3.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.4 การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรและการจัดการหลักสูตร

1.4.1 วิสัยทัศน์

1.4.2 พันธกิจ

1.4.3 เป้าประสงค์

1.4.4 ประเด็นยุทธศาสตร์แผนงานโครงการ

2. ด้านแหล่งข้อมูล

2.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนบ้านแม่แพงผู้ใหญ่อำเภอบ้านผ่านศึก และผู้ช่วยผู้ใหญ่อำเภอบ้านผ่านศึก

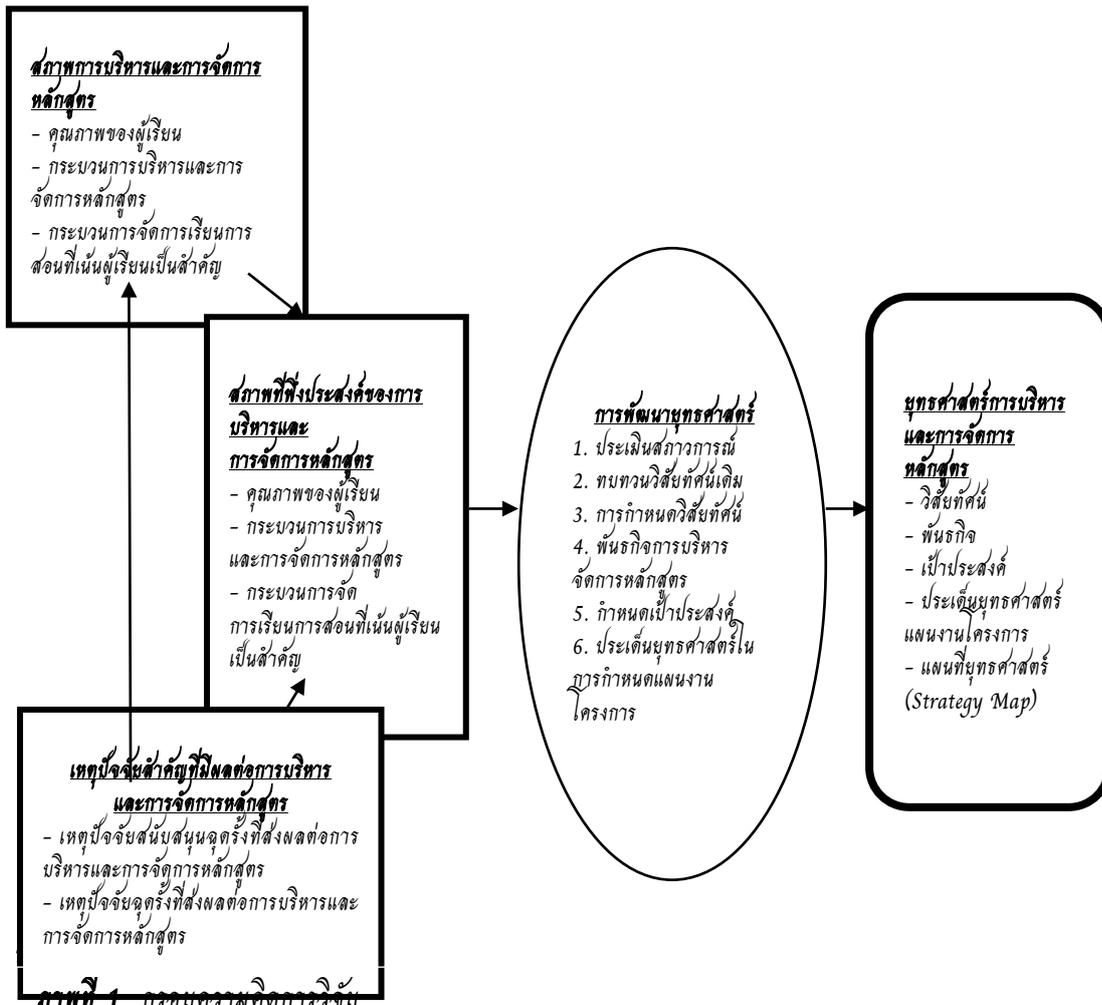
2.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2

3. ด้านเวลา

ปีการศึกษา 2558 - 2560 และปีการศึกษา 2561 - 2564

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดเพื่อใช้ตอบคำถามการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนตามคำถามการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเรื่องหลักการบริหารและการจัดการหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเก็บข้อมูลปฐมภูมิจาก ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ทั้งหมด 76 คน และแบบบันทึกผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญใดบ้างที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตรโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และเชิงคุณภาพ ซึ่งมีการระดมสมอง (Brain Storming) มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ โดยมีการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน และครู จำนวน 7 คน ผู้ใหญ่บ้าน บ้านผ่านศึก จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน บ้านผ่านศึก จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนบ้านแม่แพง จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด 11 คน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตร ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ คือ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน และครู จำนวน 7 คน ผู้ใหญ่บ้าน บ้านผ่านศึก จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน บ้านผ่านศึก จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนบ้านแม่แพง จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด 11 คน ซึ่งทำการศึกษา 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1. ท่านคิดว่าคุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 ที่มีประสิทธิภาพควรเป็นอย่างไร ประเด็นที่ 2 ท่านคิดว่ากระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 ที่มีประสิทธิภาพควรเป็นอย่างไร และประเด็นที่ 3 ท่านคิดว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 ที่มีประสิทธิภาพควรเป็นอย่างไร

ขั้นตอนที่ 4 ทางการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ คือ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับการเสนอแนะ ดังนี้ จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน และครู จำนวน 7 คน ผู้ใหญ่บ้าน บ้านผ่านศึก จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน บ้านผ่านศึก จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนบ้านแม่แพง จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด 11 คน โดยมีประเด็นคำถามคือ ประเด็นที่ 1 ท่านคิดว่าวิสัยทัศน์ของการบริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 ควรเป็นอย่างไร ประเด็นที่ 2 ท่านคิดว่าพันธกิจของการบริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 ควรเป็นอย่างไร ประเด็นที่ 3 เป้าหมายของการบริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 ควรเป็นอย่างไร ประเด็นที่ 4 ท่านคิดว่าประเด็นยุทธศาสตร์ในการกำหนดแผนงานโครงการตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ของการบริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 ควรมีอะไรบ้าง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตร เหตุปัจจัยสำคัญในการบริหารจัดการหลักสูตรและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้ได้ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 โรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดพันธกิจ การกำหนดเป้าประสงค์ และประเด็นยุทธศาสตร์ในการกำหนดแผนงานโครงการ ดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์

ภายในปีการศึกษา 2562 - 2564 จัดการศึกษาโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการสร้างนวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
2. การกำหนดพันธกิจ
  - 2.1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาตามศักยภาพและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
  - 2.2 จัดแหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน
  - 2.3 บริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 อย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ
  - 2.4 ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา
  - 2.5 พัฒนาหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะภาษาไทยของผู้เรียนให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น
3. การกำหนดเป้าประสงค์
  - 3.1 จัดระบบโครงสร้างการบริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีคุณภาพ
  - 3.2 สนับสนุนให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
  - 3.3 สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนให้มากขึ้น
  - 3.4 ยกระดับการบริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกษาระดับ 2 ให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นสู่โรงเรียนต้นแบบการบริหารหลักสูตรในอนาคต
4. ประเด็นยุทธศาสตร์การกำหนดแผนงานโครงการ
  - 4.1 โครงการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
  - 4.2 โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
  - 4.3 โครงการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
  - 4.4 โครงการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0
  - 4.5 โครงการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 4.6 โครงการพัฒนาครูและบุคลากรสู่มืออาชีพ
  - 4.7 โครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเครือข่ายโรงเรียน
  - 4.8 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการเรียนการสอน
  - 4.9 โครงการนิเทศการสอน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์สภาวะการณ์ภายนอกโดยใช้กระบวนการ PEST Analysis ของ Thomas L. Wheelen and J. David Hunger (2002 : 11) และสภาวะการณ์ภายใน โดยใช้แนวคิด 7s Mckinsey Model หรือกรอบแนวคิดของ แมคคินซี (Mckinsey 7s Framework) การทบทวนวิสัยทัศน์เดิมได้วิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ ภายในปีการศึกษา 2562 - 2564 จัดการศึกษาโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการสร้างนวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับ การอ่าน การ

เขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การกำหนดพันธกิจ คือ 1) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาตามศักยภาพและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 2) จัดแหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน 3) บริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 อย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ 4) ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา 5) พัฒนาหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะภาษาไทยของผู้เรียนให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น การกำหนดเป้าประสงค์ คือ 1) จัดระบบโครงสร้างการบริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีคุณภาพ 2) สนับสนุนให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน 3) สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนให้มากขึ้น 4) ยกระดับการบริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกษสงเคราะห์ 2 ให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นสู่โรงเรียนต้นแบบการบริหารหลักสูตรในอนาคต และประเด็นยุทธศาสตร์การกำหนดแผนงานโครงการ คือ 1) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) โครงการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) โครงการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 5) โครงการประกันคุณภาพการศึกษา 6) โครงการพัฒนาครูและบุคลากรสู่มืออาชีพ 7) โครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเครือข่ายโรงเรียน 8) โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการเรียนการสอน 9) โครงการนิเทศการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ อลิษา สืบสิงห์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ปทุมธานีเขต 1 กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาควรจะมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และแผนงานโครงการของการจัดการศึกษาหลักสูตรของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

นำแนวทางการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรและแนวทางการประเมินการใช้หลักสูตร มากำหนดกรอบการวางแผนการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกำหนดความต้องการการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร วางแผนการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ การสร้างความเข้าใจและทัศนคติในการนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรในเชิงบวก และประเมิน ตรวจสอบ และให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือแก่ครูผู้สอน และให้สถานศึกษาได้จัดทำ การประเมิน การรายงานและการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาการบริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนต้นแบบในจังหวัดเชียงราย เพื่อนำมาศึกษาเป็นแนวทางในการบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพมากขึ้น
2. ศึกษายุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนในจังหวัดเชียงราย เพื่อนำมาพัฒนาแนวทางการบริหารให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *ปฏิรูปการศึกษายุคใหม่*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. ญัฐกิตติ์ นานา. (2558). *กลยุทธ์การสอนภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง*.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

โรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2. (2558). *รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2*.

เชียงใหม่: โรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2.

_____. (2561). *ประกาศโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 เรื่องให้ใช้หลักสูตรของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 พุทธศักราช 2561*. เลขที่ 1239 / 60 ประกาศ.

วิชยานนท์ สุทธิโส. (2559). *ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

วุฒิพงษ์ คำเนตร. (2558). *การสอนภาษาไทยในศตวรรษที่ 21*. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 1 – 2.

วารุวัต สองเมือง. (2560). *การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2562, จาก <https://deepsouthwatch.org/th/node/8009>.

อลิษา สืบสิงห์. (2559). *การศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. พระนครศรีอยุธยา.